

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de tre. ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiiu, în 6 Aprile.

De câte ori se apropie zilele pentru ținerea sinodelor eparchiale, noi românii gr. ort. din metropolia noastră avem zile de bucurie și de sîrbătoare.

După multe și grele lupte vedem biserica pusă în favorabila poziție de a-și regulă trebile ei interne, așa după cum află cu cale. Și bucuria noastră crește, când vedem din rapôrtele, ce le prezentă consistoriile, progresul cel realizăm din an în an.

Rapôrtele aceste, cari prezentă în colorile cele adevărate starea faptică a instituțiilor noastre culturale, ne dau ocaziune să vedem, că se lucră după un plan bine precizat la întărirea bisericii prin ameliorarea școlilor și prin administrarea curată a averilor ei. Și e fapt, că noi cu tôte miseriile, cari le am eredit din trecut, cu tôte lipsele, de cari ducem pe tôte terenele, avem de a înregistra semne imbucurătoare și cu deosebire acolo, unde toți factorii, preoți și mireni sînt pînși de marea importanță, ce o are biserica în stat și în societatea omenescă.

Vedem cu bucurie, că numărul școlilor crește, vedem, că învățatorii acolo, unde poporul e cu dare de mână ași numai sînt considerați de nisce oameni, cari au înțrări libere la pomene, ci ei sînt considerați de adevărații crescători ai tinerimei de oameni cu frumôsa misiune de a transplantă în inimile tinerimei acele principii morali, fără de cari omul trăind în lume, nu corăspunde chemării sale de om.

Vedem biserici ruinate de vremi grele și de vînturi aspre ridicându se din an în an, vedem o mișcare viună și un interes pentru biserică chiar și la elementul mirên, care până bine de curăud era decăd a crede, că afacerile bisericii sînt trebi preoșeci și ei au să le reguleze singuri după bunul lor plac.

Vedem, că încep oamenii a veni tot mai mult la convingerea, că biserica este, care ne ocrotesc, ea ajută, unde pôte și unde lipsa e simțită, și că oamenii bisericii în mare parte sînt aceia, cari tôte activitatea lor, tôte lucrarea lor, chiar și averea lor o pun în serviciul bisericii ca să dea înainte și să se ridice la rangul cei compete.

Sînt și aparințe triste, vedem și oameni indiferenți pentru afacerile bisericii, vedem și servitori de puțin folos ai altariului, dar aceste casuri acum mai mult sporadice credem că vor încetă în ziua, în care biserica va pune la o parte tôte considerațiunile și va păși cu tôte rigorea în casuri concrete.

E trist, că această picătură de venin trebuie să ne conturbe bucuria care o avem în timpul sin-

delor, dar în urma urmelor și alții au în mijlocul lor oameni mai puțin destoinici, și așa nu ne putem mira, dacă la noi nu a pîntruns încă pretutindenea simțul de a-și împlini datorințele luate asuprași odată cu oficiul. Avem întemeiată speranță, că cu deosebire în posturi cu mai multă responsabilitate, la locuri mai espuse în viitoriu nu se vor aplică decăt puteri probate, oameni iubitori de muncă, și cari nu au pretensiuni mari pentru ei.

Trecend preste aceste rele, cari încă mai există ici-colea, constatăm cu bucurie, că în biserică domnesce un spirit mai pacinic ca mai anii trecuți, când unii fii ai bisericii își uitaseră, că ei sînt datori a o apără și nu a o calumniă, și spiritul acesta al păcii începe a dá rôte imbelșugate.

În cele mai multe parochii se crează din mijlocele proprii fonduri parochiali, cultura clerului crește și prin vađa lui și poporul are un sprigin puternic în preoșime.

Străinii, ce e drept, nu se prea bucură de progresul nostru, ei nu pot uită poziția umilitore de odinioară a preoșilor nostri, dar noi nu avem ce să le facem

În acele părți, unde se vor observa scăderi, credem, că succesive se vor îndreptă, acolo unde școlile de repetițiune nu se țin, credem că se vor luă măsuri ca să se țină, acolo unde concubințele se sporesc, se vor face pașii necesari să se impușineze și pe acolo, unde procesele divorțiale se înmulțesc, este datoria bisericii ca să pună degetul pe rană ca familia română, familia, care este isvorul fericii omenesci să nu se sdrucine din temelii.

Este bogat materialul ce ni-l vor dá rapôrtele cătră sinode, este încă de făcut și de îndreptat și noi cu datoria ce ne impune greua chemare de publicisti vom face totul ca să dispară ce e rău din sinul bisericii, ca consolidăți în lăuntru să impunem în afară, ca întăriți între noi să privim cu mândrie la fii bisericii noastre și la poporul nostru drept-credincios.

Sub impresiunea acestora dăcem deputaților sinodali un: „bine a-ți venit” și dorim ca rezultatele sinodelor eparchiale să fie încoronate de o activitate binecuvîntată pentru biserica noastră.

Revista politică.

Desbaterile în dieta din Budapesta continuă în mod agitat. Proiectul despre administrarea și regularea fondurilor năsudene, a dat ansă părinților patriei ca să se pună pe terenul insinuațiunilor și al spionagiului. Poporul român din părțile

năsudene e prezentat ca un vrășmaș ne împecat ai statului, care trebuie trimis la America, ca să-și afle hrană.

Afacerea din Kesckemét, unde sub-locotenentul cont. Csáky a biciuit pe neguțatoriul Beer, a dat ansă la o interpelare. Ministrul a răspuns, că va dá deslușiri în această afacere, îndată ce va căpeta informațiunile recerute dela autoritățile competente, cari eruază această afacere.

Tocmai pe când în dietă se protesteză contra purtării astorfeliu de indiviđi și se condamnă ast-feliu de procederi, s'a întemplat în capitala Ungariei, că un oficer, dela regimentul Iellacici, întel-nind un băiat de scôlă în vîrstă de 13 ani, l'a trântit la pămînt, i-a dat mai multe palmi și l'a lovit cu piciorul. Îndată s'a adunat în strada Andrassy o mulțime mare de public, care a protestat printr'un tumult grozav și puțin a rămas ca oficerul, care și a pus mîntea cu un băiat, să cadă lovit de rudă pre cum căduse în Kesckemét sublocot. Csáky.

Cestiunea lui Kossuth pare a provoca scisiune și în stînga estremă. Neimpăcatul Ugron s'a imblăndit. El a prezentat membrilor partidului independent o scrisore, în care se încercă ca se convingă pe ortacii sei, că e timpul ca partidul independent să dea uitărei această cestiune și să se acomodeze mai mult pe lîngă alte cestiuni politice de mai mare însemnătate. Aceste vederi le-a descoperit Ugron și într'una din conferințele, ce le a ținut partidul independent, dar a rămas isolat. Conducătoriul Irányi a prezentat partidului un proiect în această cestiune și acel proiect va fi înaintat și dietei.

În Viena s'au reinceput erași conferințe între bărbații, cari au fost formulat proiectul pe bazele căruia să se facă împăcarea ceho-germană. Conferințele de acum au să desbată proiectul de lege al guvernului pe baza căruia va resolvi definitiv cestiunea. La ele iau parte, afară de delegații din trecut și alte persoane de poziție înaltă și ministrii austriaci. Contrariu scirilor răspândite de foile vieneze ale partidului german, că s'ar fi ivit neînțelegeri și greutăți, conferințele de până acum au decurs în cea mai exemplară ordine și liniste.

Mercuri s'a redeschis parlamentul austriac și s'a început discusiunea bugetară. Legea cu privire la regularea relațiunilor de drept estern a comunității religioare israelite, precum și legea prin care ministrul de iustiție este impușnicat a stabili un tarif pentru curentarea advocaților a primit sancțiunea prealtnaltă și se vor publică în fôia oficială.

Dieta prusiană încă și-a reinceput activitatea. Actualul cancelar a ținut de oportun, ca înainte de a se trece la ordinea zilei să răspundă la ova-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Pilde filosofesti de pre limba cea prôstă grecescă talmăcite romănesce.

(Urmare.)

888. Pentru-ca să ajungi la sêvșșirea învățătorei, nu se cade să mânânci mult, nici să dormi mult, nici să vorbești mult.

889. Nici un lucru nu închipuesce mai cu cuviință pre omul ce grăescce multe, decăt nôptea cea mare și rece a ernei.

890. Tôte păcatele începerea lor o au dela vedere, precum și focul cel mare se aprinde dintr'o scănteie.

891. O carte bună este pretenul cel mai bun, drept aceea te înșoșescce de drag cu dînsa, când n'ai vre-un preten, ca să-i încredințezi ale inimii tale, pentru-că această nu-ți va vedî tainele tale, ci încă-ți mai talmăcesce și înțelepciunea.

892. Somnul îngrășă trupul, ér mîntea creșce cu priveghiere.

893. Cel ce se apucă de lucruri nefolositore, perde cele ce i-ar fi fost de folos.

894. Trebuesce să aibă nestine minte mai multă și cuvinte mai puțințele, pentru-că omul cel ce vorbesce multe, pururea se socotesce, că are puțină minte.

895. Cěl ce cere sfat, nu greșescce, ci mai vîrtos lucrurile lui es spre bine.

896. Înțelepciunea cea mare se arată la césul răbdărei.

897. Nu este nimenea atâta de înțelept, cât se nu se afle altul mai înțelept decăt dînsul.

898. Cugetă, că vei pricepe.

899. Cuvintele sînt asemenea cu săgețile, ce le îndreptăm la țîntă mai nainte până a nu le trage ca să ajungă la semn.

900. Pochta bogăției este o bôlă, cerșutul milosteniei este un podvig, și nedobândirea este singură mórtea.

901. Bogățiile se cêrcă și nu se află, ér sfêșșitul vieții, ce nu-l cercetéză nimenea, se află.

902. N'ar fi fost atâta de greu unui înțelept a frecă cu unghile lui o marmură, sau a mușcă o ne-covalcă cu dinții lui, sau a se călători adesea pre mare, sau a merge la un loc depărtat, neavend mîncare pre cale, cât i se pare cu greu a vedé măcar și de departe obrazul unui om nepedepsit.

903. Cel ce nu se îndestuléză întru cele ce are de ajuns, ca să trăescă, nu cunôscce pre Dumneđu, ca să-l cinstescă.

904. Înțelepciunea și inima mare nu plătesc nimica, dacă norocul ne va părăsi.

905. Norocul vine cu lanțuri în picioare, ér când se duce, le sfărămă tôte cu putere, ce pune, ca să fugă.

906. Nu este mai amar lucru, decăt perderea pretenilor.

907. Unde sînt împărații, unde sînt ceialți oameni, aceia au făcut aceeași cale, ce și tu faci; tu cel ce cinstescce această lume trecetóre; tu, cel ce socotesci norociți pre cei cei ce au făcut ca și tine: ia din lumea această ceea ce trebuie să iai de nevoie adecă, învață-te să scii, că mórtea este cirta cea mai de pre urmă a vieții tale.

908. Nu grăi cuvinte necinstite, și de auđi pre alții grăindu-le, fie se-ți fie gîndul într'altă parte, și te fă cum că nu auđi.

909. Lumea se închipuesce cu o casă de óșpeți, întru carea găzduescce călători; drept aceea fără de mîntea este cela ce nu-și gătescce cele trebuincioșe întăia, ca să trecă mai nainte.

910. Nu te lăsa să te înșale lumea, pentru-că tu singur vei fi la vremea mórții tale, și când vei vrea să dai răspunsul pentru faptele tale.

911. Precum focul se aprinde cu lemnele, așa și vrășba se scornescce cu cuvintele.

912. Să nu te miri de vei vedé pre oamenii cei vrednici la nenorociri, și la defăimări, nici de vei

ținurile cordiale, ce i-sau făcut, când a intrat în dietă. Cancelariul Caprivi a accentuat mai întâiu, că voese să stea în cea mai intimă legătură cu deputații, căci pentru a pute conduce și lucra la opera mărță, operă ce o a creat antecesorul seu se recere cea mai mare intimitate între sine și deputații.

Eu cred și sum convins, că edificiul, care s'a construit sub geniala inspirațiune și putere a principelui de Bismarck, edificiul ridicat din iubirea de patrie, este destul de puternic, încât și dacă lipsese spriginul mâinei sale să reziste furtunilor și vijeliilor. El ține de o îngrigire preagrațioasă a proriei, că în momentul retragerii principelui Bismarck se află persóna tinărului și vigurosului nostru monarch în deplina sa autoritate atât în lăuntru cât și în afară și că acesta persóna este capabilă să umple locul și lacuna, ce s'a produs prin retragerea fostului cancelariu. Veți fi cetit vorba împératului, că cursul va rămâne cel vechiu, eu nu mai am nimic de adaus decât a repetă, că regimul nu intenționează a inaugura o eră nouă. Dacă însă în natura lucrului, ca pe unele terene să lucrăm în alte direcțiuni, ca în loc de o putere să conlucre la vađa și marea statului mai multe puteri, ca libertatea să se pótă esercia mai bine ca până acum, ca cugetările mari să se pótă realisa. Conțez deci pe spriginul D-vóstră și d-vóstră se contați pe prevenirea mea pentru a putea lucră cu succes pe calea ce o urmăm.

Catholicismul revoltat.

Episcopatul romano-catolic din Ungaria a ținut mai deunădile o sedință sub presiuni primatului Șimor și, încât a transpirat până acum în public, obiectul de discuțiune ar fi fost ordinațiunea ministrului de culte, a contelui Csáky dela 26 Februaru a. c. în cauza regulării referințelor față de cei botezați de preotul altei confesiuni, dar cari nu aparțin confesiunii preotului botezătoriu.

Obiectul acesta, la aparință de mică importanță, dar în realitate folosit până acum exploatat cu succes cu deosebire din partea catolicilor de a acuiră suflete pe sēma bisericeii catolice, a stărnit în sinul episcopatului mare nemulțămire și, după cum se vede, episcopatul catolic nu va cedă bucuros, ci va suferi a ridica mânușa chiar și asupra ministrului.

Bisericile catolice au trebuit să suferă din partea bisericeii catolice multe nedreptăți și umiliri.

Cu ajutorul așa numitului „reversal“, catolicii și-au asigurat la căsătoriile micste totdeuna fi născēndi din atari căsătorii pe sēma lor, și ori cât de nedreptă a fost cererea acesta a lor, ei au triumfat până bine de curēnd, cu tōte că legea din 1868 despre reciprocitatea confesiunilor i-a eschis dela acest favor usurpat de ei de seculi.

Acum vedēndu-se așa, dicēnd strimțorați cu reversalele au aflat un alt modru de a-și înmulți numărul credincioșilor prin botezarea de fii, ai căror părinți sau nu sunt nici unul de confesiunea romano-catolică, sau e numai unul din ei, și după ce l'au botezat, l'au introdus în matricule, i-au ținut în evidență, au pretins ca să se crească în spiritul acelei confesiuni, și dacă a fost scolaru i-a făcut mari greutăți în cas de a nu se supune.

Legea pozitivă în față îndărătniciei clerului celui puternic al catolicilor a fost eludată și casurile provēdute în lege și pedepsele ce să cuprind pentru cei renitenți nu au fost în stare să-i facă ca să se conformeze dreptății.

Contele Csáky deși catolic, dar în calitate de ministru al unui stat cu principii liberale nu putea decât să i constringă la observarea legilor țerei prin cunoscuta ordinațiune și acesta, ca să se încungiere deseale plānsori, ce s'au ridicat din partea

celor catolici și a apendicilor lor, a fraților greco-catolici, cari încă urmēză acestei praese cu o în căpăținare dēmnă de o causă mai bună.

Sigur, că marea putere, ce o are episcopatul, va încerca pe căile lui ca să-și retragă ministrul ordinațiunea și acesta o deducem din aceea, că numita ordinațiune nu a fost comunicată clerului de jos, ci s'a amānat cu ea până ce să va pronunța în causă și sântul infalibil din Vatican.

Dreptatea însă în acest obiect va trebui să triumfeze, și noi încât cunoscem pe ministrul Csáky de un bărbat resolut nu credem că va rețera, căci prin acesta ar provocă o nemulțămire generală la tōte celelalte confesiuni din patrie.

Scriitoriul acestor rēnduri încă a avut un cas, în care femeia greco-orientală avēnd o fică, de dragul soțului ei s'a învoit ca să o boteze la gr. catolici, dar la repețite-i recercări parochul gr. catolic nici până ađi nu s'a simțit îndemnat ca să i comunice oficios diua nascerei și a botezului spre a o induce în matricule. Așa rămēnd lucrul fica pe nesimțite, contra legii și contra mamei va rămānē gr. catolică, și câte sute și mii de casuri nu vem de acaste în întrēga metropolie.

Noi dedați a respectă legile fără frică de pedēpsă, dar din bunăcuviință, în atari casuri dām spre imatriculare pe cel botezat de noi, ei ascunși la spatele rom. catolicilor și fac capul într'o ureche și tac tăcerea pescelui. E drept, că acolo atari procederi află premiare, și fondul pentru propaganda santei uniri recompesēză ilegalitatea din beneficii, și în lumea materială de ađi se vede, că și preoții sunt ómeni, cari vēneză atari picături, chiar și când acele sunt mājite, lucrul puțin impórtă, una este căsătoria civilă, una căsătoria mestecată cu evrei, aceste nu au intimpinat din capul locului consimțēmentul nostru și al ómenilor, cari cunosc poporul și sciu gradul de cultură, în care se află, dar încuragiati de aceste succese nu au să cređă, că celelalte bisericile din țera vor suferi și pe viitoriu ca să fie umilite și să li se pescuēscă copii ca din ei mai tārđiu să aibă erdincioși mai mulți.

Dar nici în interesul statului nu pōte fi ca diferitele confesiuni între sine să nu fie egal îndreptățite, ca una să jignēscă pe cealaltă în a ei lucrare, ca unii să se sporēscă în contul altora. Ađi bisericile sunt tōte pētrunse de chemarea lor, ađi fiecare lucră cu puteri încordate pentru ca să dea statului cetățeni onorabili, ađi tōte jertfesc pentru scōle, ađi tōte se însufleșesc pentru ca să aibă erdincioși de valóre și nu pōte pretinde biserica romano-catolică ori alta prerogative fără nici o basă legală și morală.

Destul au fost până acuma, că ea a fost purtată în brațe și celelalte ca nisce fii masteri lăsați în mână sorții și ținuta episcopatului este o dovadă vie despre tendințele clerului romano-catolic, tendințe — am putē dice — fără pic de sfēlă imorală, pentru-că *quod unius iusti alterum aequis* nu-și află la ei nici o considerare. S'au dōr voesce episcopatul romano-catolic ca să provōce și în Ungaria un „Kulturkampf“ și dacă dá, atunci să o facă, dar va trebui să stea în față cu tōte celelalte confesiuni, cari în urmă încă sunt un factor și tōte la olaltă un factor tot atât de puternic, dacă nu mai puternic ca biserica catolică.

Desvoltarea lucrurilor deci merită a se urmări cu atențiunea cuvenită. I.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Țara Oltului, 3 Martiu. Sunt acum câte va săptēmāni, când din întâmplare 'mi veni și mie la

921. Iubesc să ți se cucerēscă mai mult ceia ce au amestecare cu tine, decât să se témă de tine, pentru căci la cucernicie se află dragostea, ér la frică se află ura.

922. Nu este vrășmaș cela ce face nedreptate ci mai ales cela ce sfătuesce la strēmăbătate.

923. Unde sunt legi multe, acolo sunt strēmăbătăți multe.

924. Cel ce are bunătațe, are de tōte, ér cel ce are rēutate, perde și pre sineși.

925. Vremea este sfetnicul cel mai bun.

926. Mai mult se folosește înțeleptul dela cel nebun, decât nebunul dela cel înțelept, pentru-că înțeleptul vede greșalele nebunului, și se depărtēză de ele, ér nebunul nu urmēză lucrurilor celor bune ale înțeleptului.

927. Cel ce se teme, și să rușinēză, nu face nici odată strēmăbătate.

928. Povara

mână o broșură din mărțea operă: „Pro veritate.“ Am asteptat, ca persōne competente să se esprime în acesta cestiune, din care s'a făcut publicitate, și acesta cu atât mai vėrtos, cu cât publicul în necunoscință completă de causă sub prima impresiune ușor pōte fi sedus.

Am asteptat-o acesta în prima linie dela bărbății, cari au tōte datele și documentele în mână, și cari astfel sunt puși în pozițiune a cunōsce cestiunea.*)

Dacă revin și sulevez eu acesta cestiune, nu o fac de loc pentru a rectifică broșura, căci așa cred, că dacă nu ajunge conlusul sinodului archidieceșan din an. tr., se va constatá adevērul și în calea judicială, și sum convins, că sinodul a purces cât de corect, când a făcut pasul de acusațiune.

O fac însă din simplu motiv, că la publicarea acestei broșuri, s'au comis unele necuviințe, cari sunt cu totul deprimátore, și cari din respect cătră idealul, la care trebuie să ținim cu toții, trebuiesc reprobate cu tōtă tária.

Atât din broșură cât și din fōia, în care s'a republicat broșura, se vede intențiunea de a inegrí biserica cu pēcate politice și de ai atribui ei un „credeu“ politic în înțelesul cuvēntului modern.

Un lucru tendențios.

Biserica nōstră ca corporațiune are problema sântă, basată în canōne, cari determină linia de conduită pentru a-și putē realisa misiunea sfantă, ce o are.

Toți cei-ce conlucre cu sfințenie la altariul ei, lucră și la viitoriu nēmului nostru, ér cei-ce din rea credință se încercă a-i micșorá vađa și autoritatea, lucră și la ruinarea nēmului seu.

Abstrăgēnd însă dela acesta necuviință, constat un lucru și mai de condamnat. Din articolul publicat în „Tribuna“ în acesta causă, se vede apriat, că în sinul bisericeii s'a fost introdus un felu de spionagiu blăstēmat, încât ori ce acțiune a consistoriului era urmărită. Nu e mirare deci, că între atari împregiurări se făceau cele mai insultátore insinuațiuni la adresa bisericeii, tōte făcute cu plan, spre a-i micșorá vađa, atât în sus cât și în jos, și în special la adresa capului bisericeii, care era încărcat cu epitetele, ce numai pe ulițele mahalalelor le mai auđi.

Sunt regretabile aceste acte și ele nu pot să emaneze decât dela ómeni, cari sunt „jalusi de cinstea personală“.

ÉR jalusia, fie ea chiar pentru „cinstea personală“, este un fenomen psihich bolnāvicios, care te împinge le estravaganțe regretabile.

Omul în stare patologică, folosește tōte mijlocele, ca să-și validiteze cel puțin în aparență vitalitatea falsă.

Și ca în viața particulariului se observă acest fenomen și în organismul unei societăți, în cari sunt grupați „ortaci de interese și de principii“.

Scopul sforțării este dublu: a se impune și a se mai susținē la un nivel în opinia publică, precum și a isgoni din consciința sa plāsmuitele idei, ce-l deprimă.

Succesele însă în astfelu de casuri durēză numai cât timp opinia publică e dusă în eróre și cât timp se pōte cineva folosi de credulitatea publicului.

Oltēnul.

Reforma cea mai importantă, ce e pe cale de a se introduce în sistemul educațiunii.

(Încehere.)

Scăderile din starea culturală a generațiunilor mai tinere precum și fructele nesănătōse, ce resultă din acele scăderi, arătate în colorii atât de vii în citatele de mai înainte, vor fi esistând ele óre și astăđi, sau se vor fi făcut cel puțin încercări de a se delăturá? Din parte-ne nu cunoscem nici o reformă, ce s'ar fi introdus în sistemul educațiunii cu scop de a se aduce în echilibru cultura inimei cu a minții. Și ne temem, că prin o educațiune unilaterală, calculată de a promová numai desvoltarea intelectului, se continuă și astăđi de a se perpetuá „in mod fatal“ deplorabila stare descrisă pe cât de frumos, pe atât și de dureros în poesia „Epigonii“ de Eminescu, poesie, carea culminēză în sentința caracteristică și mult cuprindētoare: „voi (bētrānii) credeați în scrisul vostru, noi (tinerii) nu credem în nimic!“

Spre completare adaugem aci, că asemenea plāngeri despre crescerea eronată a tinerimei, cele citate din scriitori de dincolo de Carpați se pot auđi în tōte ȕilele și din când în când se pot ceti și în presa nōstră de dincōce: a se vedē între altele numerii „Luminătorului“ din Timișóra dela 19 Februaru până în 8 Martiu a. c. Rēul este prin urmare general și a început să fie constatat și la noi din tōte părțile. Rēmāne numai să vedem, dacă s'a și aflat vre-un mijloc pentru sanarea lui.

După pedagogia științifică, pentru a se ridică nivelul moral al tinerimei, sau, vorbind în termini mai generali, pentru a se face, ca deodată cu cultura minții și chiar prin acesta să se promoveze și cultura inimei aceia, e neincun-

*) Actele sinodului archidieceșan din anul trecut în acesta afacere și unele publicațiuni din fōia nōstră sunt destul rēspuns. Red.

vedē dregătoriile, că le au nevrednicii; deschide-ți ochii și caută cum stelele, fiind nenumērate, nu-și perd nici odinioră nimic din lumina lor, și cum să învētesce ceriul numai pentru ca să ne facă, să vedem uneori lipsirea lunei, alte-ori lipsirea sórelui.

913. Ciocotnița se asemēnă cu o înarmare zigrăvită, pentru căci șutelesce pre om, éră nu-i dá nici un folos.

914. De tăcerea omului rēu, ca și de a cănelui rēu, se cade să te temi mai mult decât de glasul lui.

915. Copii cei neinvēțați turburá slovele scripturii, ér bărbății cei nepedepșiți turburá lucrurile.

916. Chipul împodobesce pre idoli, ér faptele împodobesce pre bărbat.

917. Asemenea este a bé nestine din pāhar de aur otravă de mórte, și a luá sfat dela pretenul cu minte rea.

918. Precum norii zăticesc sórele a lumină, așa și cugetul îl zăticesc și-l întunecă pochtele.

919. La ospēte cel ce nu se îmbată, acela este omul cel dulce, ér la cele bune, celce nu face fără de legi, acela este cel mai ales.

920. Pretini să socotesci pre cei ce fac folos sufletului teu, ér nu trupului teu.

giurat necesar, ca în școlile ce au să dea tinerimei cultură generală, precum sunt școlile primare (poporale) și cele secundare (medii), să se introducă și valideze în tota puterea cuvântului așa numitul învățământ educativ; acest învățământ fiind singur menit de a ridica țișele școle la nivelul unor adevărate institute de educație, și a nu le lăsa să rămână numai nise institute de învățământ, cualificate de a promovă aprôpe esclusiv numai cultura minții tinerimei.

Multora se pôte păre, că învățământul educativ, despre care dela un timp încôce se aude vorbindu-se și la noi, nu ar fi nici decum un lucru nou. Dar, că suntem încă de parte de al fi apreciat și numai în teorie după merit, necum să-l fi pus cătuși de cât și în practică, despre acesta ne va convinge viitorul. Învățământul educativ și în Germania, în patria pedagogiei, abia e introdus de câteva decenii. El e prin urmare un învățământ al viitoriului, prin care, atât după prospectele, ce pedagogia științifică ne deschide asupra lui, cât și după rezultatele, ce le-a dat și continuă a le da unde este deja introdus, are se a opereze reforma cea mai importantă a secolului în sistemul educației. Fie ca, cel puțin la finea acestui secol, între școlile noastre încă să nu mai existe nici una, în care acest învățământ, care este cel mai efectiv mijloc al educației, să nu fie introdus și aplicat cu rezultate cătuși de cât mulțămitoare!

Să sperăm în împlinirea dorinței acesteia cu atât mai virtos, cu cât știința pedagogiei a început și continuă a-și revărsa și între noi tot mai mult și mai mult rașele sale binefăcătoare, și de altă parte trebuie să credem, că strimtorarea, în care se află în deosebi școlile noastre astăzi, încă se va delătura și acelea din ți în ți vor puté lucră tot cu mai deplin efect întru resolvirea problemei lor culturale.

În numărul viitoriu ne vom încercă a arêta mai de aprôpe în ce anume consistă ființa învățământului educativ.

Ioan Popescu.

Convocare.

Adunarea generală de primăvara a subreuniunii învățătorilor din protopresbiteratul Mercurei se convocă la Ludoș pe ȃilele de 29 și 30 Aprile și 1 Maiu a. c. cu următorul

Program:

1. Duminecă în 29 Aprile la 9 ôre a. m. participă toți învățătorii „în corpore” la serviciul divin impreunat cu invocarea duchului sânt; după eșirea din biserică, se intrunesc în ședință, cetindu se apelul nominal.
2. Se încassază tacsele restante și curente.
3. Stabilirea materialului din religiune pentru cursul I, prelângă indigitări metodice, acomodat după impregiurările învățătorului la o școlă cu un singur învățător și la o școlă cu doi învățători, temă lucrată de învățătorul Emanuil Beșă.
4. Tractarea lecțiunei din a două carte de lectură de I. Popescu: „Dôue fiare de plug” de învățătorul I. Branisce.
5. Posiția învățătorului în societatea omenescă, disertație de învățătorul Ioan Orêștian.
6. „Istoria lui moș Trochin” de I. Negruzzi, declamată de învățătorul I. Troncă.
7. „Geografia și Istoria” în cursul IV, temă reprelucrată de învățătorul I. Bendorfean, cu critică de învățătorul N. Dobrota.
8. Materialul de religiune pentru cursul I prelângă indigitări metodice, acomodat după impregiurările învățătorului la o școlă cu trei și patru învățători, temă lucrată de învățătorul Romul Pop.
9. „Care e de preferit omenimei, preotul sau învățătorul” controversă; partea I susținută de învățătorul I. Sava, ér partea II de invêț. V. Lazar.
10. Teme libere eventual prelegeri practice, cu cari este indatorat a se pregăti fie-care membru în sensul regulamentului.
11. Raportul comitetului pe anul 1889 și stabilirea bugetului pe anul 1890.
12. Raportul comitetului despre activitatea despărțământului în periodul espirat de trei ani 1886—89.
13. Interpelări și propuneri independente.
14. Reconstituirea despărțământului pe noul period de trei ani.

La această adunare sunt poțitiți toți membrii obligați și toți binevoitorii subreuniunii noastre, ér domnii directori scolari și epitropiile parochiali sunt recercate să provadă pe învățători, din vreme, cu diurnele și viaticul cuviincios.

Poiana, din ședința comitetului subreuniunii, ținută la 22 și 23 Martiu, 1890.

Emanuil Beșă,
președinte.

Romul Pop,
secretariu.

Varietăți.

* (Arestarea marelui principe Constantin Costantinovici.) În ȃilele trecute a venit preste România scirea, că marele principe rusesc Constantin Costantinovici a fost arestat din porunca țarului pentru o poesie revoluționară. Acesta scire a provocat mare senzațiune, căci se vede, că nu numai în popor domnesce mare nemulțămire cu

actuala stare de lucruri, ci și chiar în cercurile cele mai înalte, căci Costantinovici este vër al actualului țar. El e de 32 ani și în timpul din urmă s'a vorbit forțe mult despre densus. Se făcuse popular nu numai prin scrierile sale, dar și prin purtările sale cu clasa de jos a poporului. A edat mai multe broșuri de poesii. Într'una din posesiile sale ȃice, că nu e mândru, că circulă întrênsul sânge de țar, ci ar fi mândru, când ar vedé, că cu posesiile sale folosesc poporului.

* (Baronisarea în Ungaria.) Desele acordări de titluri înalte, ce s'au făcut mai ales în timpul din urmă și în special baronisarea lui Schossberger, făcută deodată cu demisionarea dlui Tisza a îndemnat pe deputatul Meszlényi să facă o interpellare în dietă, întrebând după meritele pe basa cărora ministrul a recomandat corônei ca Schossberger să fie baronizat. Tot odată a întreat dacă se va face cel puțin de aici înainte o restricțiune în acordarea de orduri și nobilimi.

* (Favoruri pentru cei obligați la serviciul militar.) Ministrul de rêsboiu în înțelegere cu ambii ministri ai armatei teritoriale face cunoscut printr'o ordinațiune dela 29 Martiu a. c., că dispozițiunile § 55 al regulamentelor militare, privitoriu la favorisarea tinerilor din considerațiuni familiare, apoi dispozițiunile § 15 privitoriu la consemnarea obligaților la serviciul militar și la pregătirile de recrutare au a se aplică și asupra pretenției de favorisare (liberarea dela serviciul present și trecerea în rezerva întregitoare) a unui fiu legitim în favôrea mamei sale vëduvite, dar érași maritate.

* (Esposițiunea de vite din Rêșinariu.) Conform dispozițiunilor comitetului arangiator esposițiunea de vite din Rêșinariu nu se va ținé în 22 Aprile, ci Luni în 21 Aprile a. c. st. n. Aducându se acesta la cunoscința publică se invită toți amatorii la participare și în deosebi membrii juriului sunt poțitiți a se întrunî în ȃia esposițiunei la 10 ôre dimineța în cancelaria primăriei din Rêșinariu.

Sibiiu, 18 Aprile, 1890.

Presidiul

„Reuniunei române de agricultură.”

* (Comitetul municipal al comit. Sibiiu) În 26 Aprile n. a. c. la 4 ôre p. m. va avé loc o adunare generală extraordinară a comitetului municipal al comitatului Sibiiu în sala casei sfatului din Sibiiu. La ordinea ȃilei sunt 76 de obiecte.

* (Asentarea.) În adunarea lunară a comitetului municipal din Deva a anunțat vice-comitele, că asentarea în noué cercuri a fost nefavorabilă.

* (Mersul trenurilor ferate.) Cu I Iuniu va întră în vigôre noua ordine pentru mersul trenurilor pe liniile ferate. Un nou tren de persône va circulă între Budapesta și Predél.

* (Academie panslavistă.) Din Lemberg se depeșază, că reuniunea slavă de binefacere din Moscva a prezentat guvernului rusesc un proiect pentru înființarea unei academii panslaviste într'un oraș din Rusia sudică.

* („Magyar Állam” și naționalitățile.) Într'un articol recent „Magyar Állam” scrie între altele:

„Până acum guvernul unguresc a urmărit față cu naționalitățile preste tot o politică forțe rea. La început a deschis nisuițelor dușmane statului ușă și pôrtă, a neglijat a ocroti și a lăfi limba magiară; mai târziu el érași a provocat naționalitățile. Acestă provocare însă, ținând sémă de situațiunea etnografică a patriei noastre, este cea mai nenorocită idee. Prin provocare nici odată nu vom face din locuitorii de alte limbi ai Ungariei cetățeni alipiți, fideli ai patriei. Cât timp aceia își vëd amenințate limba și naționalitatea lor, nu se vor alipi sincer de noi.

Ar fi de dorit, ca guvernul să urmeze în fine față cu toate naționalitățile o politică ecorectă și împăciuitoare. Acestă nu eschide recunoscerea pozițiunei de rangul întâiu a limbei unguresci ca limbă a statului, din contră promovéză lățirea limbei unguresci. O altă întrebare este érași, că ôre guvernul să rêspingă și să pedepsescă ori-ce atac îndreptat în contră limbei magiare și egemoniei naționale? Pentru acesta îi stă la dispozițiune destule mijlôce și căi. Dar volnicia ce se servește față cu naționalitățile n'a adus încă nici odată și nicăir rôde bune. Puternica Rusia n'a fost în stare cu dispozițiunile ei draconice să facă ruși nici măcar pe polonii, cari sunt de limbă înrudită cu ea. Ori ce presiune produce contra presiune. Asta am putut-o din destul vedé noi magiarii pe timpul tirăniei absolutismului. Guvernul ar face bine să nu dea ascultare sfaturilor ușurate ale politicilor cu vederi scurte, ci să aibă înainte ochilor interesul adêvêrat, interesul național, care e de asigurat și pentru viitorul indepartat.

* (Virilisti români.) În comitatul Murêș-Turda sunt cu totul 12 virilisti români. Represențanți aleși în municipiu sunt 14 români; la un loc 26 de represențanți români în municipiu. Numêrul tuturor represențanților municipali este de 290.

* (Demisiunea bar. Bánffy.) Foile guvernamentale din Budapesta asigură, că bar. Bánffy s'a esprimit cătră ministrul președinte, că îndată ce se va fi terminat și în dietă regularea cestiunei năședene, va demisionă din postul de comite al comitatului Bistrița-Nășend.

* (Foc.) Un foc violent a izbucnit Joi între 6—7 ôre p. m. în strada Gusteriții, prefăcând în cenușă un șopron, 2 grajduri și mai multe lemne, carne etc. Mulțămită activității pompierilor și energiei soldaților și nebătând nici vântul, focul, care se întinse și la două case din apropiere, s'a putut localisă.

* (Spargere.) În nôptea dintre 16—17 l. c. n. un făptuitor de rele s'a ascuns în curtea, unde se află băcănia lui Wagner (Bugarsky) și preste nôpțe întră înlăuntru prin un ochiu de ferestă, rupse lădița cu bani, de unde luă vre-o 55 fl. apoi deschise un scrin, unde află érași vre-o 15 fl.; a încercat și la cassa Werthaimiană, dar nu i-a succes. Din curte a sărit zidul în grădina la cafeneaua „Lazar”, de unde prin seducerea personalului de serviciu scapă tefăr. Poliția e în urma lui.

* (Omor în fiorător.) Un omor cumplit s'a întemplat în comuna sêcuescă Gidfalu din comit. Treiscaune. Un locuitor din aceea comună, T. Lemhényi căpêtasese mania a-și maltratá nevasta. Venind odată beat acasă se puse și o bătú până la môrte, fără de nici o cauză. Un fecior natural al femeii, vëdând aceea barbarie, trânti pe tatăl seu vitrig la pâmêrt, și-l sugrumă cu ajutoriul mumei sale, apoi asvêrli cadavrul în grajdul cailor. Criminalii sunt prinși.

* Un întreit omor s'a întemplat în ȃilele trecute în comuna Dobrița (com. Caraș Severin). Conducătorul de post de gendarmi Fr. Kocsis a impuscat pe doi gendarmi: Szirmai și Kormos, apoi pe drăguța sa și în fine pe sine. Atentătorul și doi dintre cei împuscați au rêmă morți la moment.

„Ardeleana”

institut de credit și economii în Orêștie.

După-cum s'a vëdú din bilanțul încheeat pe anul al IV-lea de gestiune, publicat în unul din Numerii premergători ai ȃiariului nostru, profitul curat realizat pe acel an este de 13,147 fl. 19 cr.

Acesta s'a împărțit precum urméză:

1. Pentru interese de 5% după capitalul social (§ 46)	fl. 3,750.—
2. Pentru fondul de rezervă (§ 46 lit. a)	fl. 939.71
3. Pentru tantiemă la oficiali (§ 46 lit. b)	fl. 281.83
4. Pentru scopuri filantropice și culturale (§ 46 lit. c):	
a) I-a cuotă anuală în scopul creării unui fond de 2000 fl. pe séma casinei inteliginței române din Orêștie și jur	fl. 200.—
b) II-a cuotă anuală în scopul creării unui fond de 1000 fl. pe séma protopresbiteratului gr. or. al Orêștiei	fl. 100.—
c) II-a cuotă anuală în scopul creării unui fond de 1000 fl. pe séma protopresbiteratului greco-catolic al Orêștiei	fl. 100.—
d) Pentru fondul corului micst din Orêștie	fl. 50.—
e) Pentru esposiția din Orêștie	fl. 50.—
f) Pentru pomul de Crăciun din Orêștie	fl. 52.88
g) Pentru reuniunea română de înmormântare din Orêștie	fl. 25.—
h) Pentru școlă din com. Bozêș	fl. 20.—
i) Pentru școlă din comuna Dêncul mic	fl. 20.—
j) Pentru școlă din comuna Pischniți	fl. 20.—
l) Pentru școlă din comuna Vaideiu	fl. 20.—
5. Pentru dividenda de 5% la acționari	fl. 3,750.—
6. Dotațiune extraord. la fondul de rezervă	fl. 3,500.—
7. Profit transportat în contul anului viitoriu	fl. 267.77
	13,147.19

Bursa de Viena și Pesta.

Din 16 Aprile 1890

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Obligațiuni urbariale transilvane	—	—
Acțiuni de bancă de credit ung.	387.25	336.75
Renta ung. de hârtie	99.50	99.50
Galbin	5.65	5.60
Napoleon	9.45	9.44

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1890

la

„**Amicul Familiei.**“ Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a unei în numeri câte de 2—3 côle cu lustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„**Preotul Român.**“ Ziaru bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățătură pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroase, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și dezvoltat cu multă îngrigire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprind 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea novelei: „**Idealul pierdut**“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicahstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoțelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosă sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenui Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economie pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catechese pentru pruncii scolari din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesă de Rotenburg de Titu Budu, paroch gr. cat. în Sat-Șugatag, protopopul distr. Mara, adm. Vicarial a Maramurșului etc. etc. Edițiunea I. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzebec localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influința mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scôla populară pentru învățători și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sârbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-care sârbătoare, — care arăta timpul introducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodade pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea omenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmază o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni; și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fii, 4 — mamei dela fii, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mörșe, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consăngeni mai depărtați, 10 — dela consoși de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amăsurat tuturor cerințelor preoșmei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină tracteză despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și laudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioșif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul espedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul archidieceșan din Blaș, actualminte vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele re erute de relațiunile și lipsele băeșilor nostri, ér ceremoniile bisericesci, întocmindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față de discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinșilor la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea micilor băeși. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care pörta clausula aprobării, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — esemplariu e 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sînți parintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sînți parintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele acelu sânt părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai în 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea santei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icône frumoase. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[8] 46—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania, unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.